

## 144/2012. (XII. 27.) VM rendelet

### a PCB, valamint a PCB-t tartalmazó berendezések kezelésének részletes szabályairól

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény 88. § (2) bekezdés 6. pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § k) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

#### 1. A rendelet hatálya

##### 1. § E rendelet hatálya

- a) az elhasználódott PCB-re és PCB-t tartalmazó hulladékká vált berendezésekre,
  - b) a használatban levő, PCB-t tartalmazó anyagokra, a PCB-t tartalmazó berendezésekre, valamint
  - c) az a) és b) pontban meghatározottak kezelésére
- terjed ki.

#### 2. Értelmező rendelkezések

##### 2. § (1) E rendelet alkalmazásában:

1. *elhasználódott PCB*: a hulladékká vált PCB;
  2. *megtisztítás*: minden olyan kezelési művelet, amely lehetővé teszi a PCB-vel szennyezett berendezések, tárgyak és anyagok környezetvédelmi szempontból biztonságos körülmények között végzett hasznosítását, beleértve a PCB-t tartalmazó folyadék PCB-t nem tartalmazó alkalmas folyadékkal történő cseréjét is;
  3. *PCB*:
    - a) a poliklórozott bifenil,
    - b) a poliklórozott terfenil,
    - c) a monometil-tetraklór-difenil-metán, monometil-diklór-difenil-metán, monometil-dibrom-difenil-metán, továbbá
    - d) bármilyen keverék, amely az a)–c) pontokban meghatározott anyagok bármelyikét összesen 0,005 tömegszázaléknál nagyobb koncentrációban tartalmazza;
  4. *PCB-t tartalmazó berendezés*: nem megtisztított, korábban és jelenleg is PCB-t tartalmazó bármilyen berendezés, így különösen transzformátor, kondenzátor, továbbá maradék PCB-készletet tartalmazó gyűjtőedény.
- (2) Azt a berendezést, amely PCB-t tartalmazhat, PCB-t tartalmazó berendezésnek kell tekinteni, kivéve, ha a hulladék birtokosa igazolja, hogy a berendezés PCB-t nem tartalmaz.

#### 3. Általános rendelkezések

3. § (1) A 0,05 tömegszázaléknál nagyobb koncentrációban PCB-t tartalmazó berendezéseket a tulajdonos vagy az üzemeltető megtisztítja, és azokat ártalmatlanítja.

(2) A PCB-t tartalmazó transzformátor az e rendeletben foglalt előírások betartásával történő megtisztításáig, üzemben kívül helyezéséig vagy ártalmatlanításáig csak abban az esetben üzemeltethető és szervizelhető, ha a cél annak biztosítása, hogy a benne lévő PCB eleget tegyen a dielektromos követelményekre vonatkozó műszaki előírásoknak, feltéve, hogy az ilyen transzformátor jól működik és nem szivárog.

(3) Tilos a PCB más anyagtól történő elkülönítése további felhasználás céljából.

(4) Az e rendelet hatálybalépését követően üzembe helyezett transzformátort PCB-vel vagy PCB-t tartalmazó folyadékkal feltölteni, továbbá a használatban lévő transzformátort utántölteni vagy újratölteni tilos.

**4. § (1)** Az e rendelet hatálya alá tartozó valamennyi PCB-vel kapcsolatos tevékenység kizárólag az egyéb jogszabályokban meghatározott

- a) tűzvédelmi előírások, valamint
- b) a munkavállalók egészségét, biztonságát nem veszélyeztető munkavégzésre vonatkozó szabályok betartása mellett gyakorolható.

(2) A PCB-ben, a PCB-t tartalmazó berendezésben, valamint az elhasználdott PCB-ben lévő anyagok PCB-koncentrációjának meghatározását kizárólag akkreditált laboratóriumok végezhetik.

(3) Az elhasználdott PCB, továbbá a PCB-t tartalmazó hulladék, vagy ilyen hulladékot tartalmazó berendezés üzemi gyűjtésére, szállítására, kereskedelmére, közvetítésére, tárolására, valamint kezelésére a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló kormányrendelet előírásait kell megfelelően alkalmazni.

#### **4. A PCB-t tartalmazó berendezések megtisztítása**

**5. § (1)** A 0,05 tömegszázaléknál nagyobb koncentrációban PCB-t tartalmazó folyadékkal feltöltött transzformátorok megtisztítása a következő feltételekkel végezhető:

- a) a folyadék PCB-koncentrációját 0,05 tömegszázalék alá kell csökkenteni, és ha lehetséges, akkor 0,005 tömegszázalék alá;
- b) a PCB-t nem tartalmazó, PCB-t helyettesítő folyadékok használatának lényegesen kisebb kockázatot kell magában hordoznia, mint a PCB-t tartalmazó folyadékok használatának;
- c) a PCB-t tartalmazó folyadék cseréje után a PCB-t tartalmazó folyadékot ártalmatlanítani kell;
- d) a transzformátor címkéjét az 1. mellékletben előírt címkére kell cserélni.

(2) Azokat a transzformátorokat, amelyekben a folyadék 0,05 és 0,005 tömegszázalék közötti koncentrációtartományban PCB-t tartalmaz, az (1) bekezdés b)–d) pontjában előírt feltételeknek eleget téve

- a) meg kell tisztítani, vagy
- b) hasznos élettartamuk végén ártalmatlanítani kell.

**6. §** Azt a PCB-t tartalmazó berendezést, amely egy több tagból álló berendezés részegységét képezi, a berendezés használaton kívül helyezésével, hasznosítását, ártalmatlanítását megelőzően az adott berendezésből el kell távolítani, és azt elkülönítetten kell gyűjteni, ha a PCB-t tartalmazó részegység eltávolítása ésszerű módon megvalósítható.

#### **5. A PCB-tartalmú hulladék égetése**

**7. § (1)** A PCB, az elhasználdott PCB, valamint a PCB-t tartalmazó berendezések hajókon történő égetése tilos.

(2) A PCB, az elhasználdott PCB, továbbá az elhasználdott PCB-t tartalmazó berendezés ártalmatlanítására az égetésen kívül más ártalmatlanítási módszerek is elfogadhatók, feltéve, hogy környezetvédelmi biztonságuk legalább egyenértékű az égetés biztonságával és eleget tesznek a környezetvédelmi előírásoknak, továbbá megfelelnek az elérhető legjobb technika követelményének is.

(3) Az ártalmatlanítási műveletek listáját a 2. melléklet tartalmazza.

#### **6. A PCB-t tartalmazó berendezések nyilvántartásba vétele és jelölése**

**8. § (1)** A tulajdonosnak vagy az üzemeltetőnek a PCB-t tartalmazó berendezésről nyilvántartást kell vezetnie.

(2) A PCB-t tartalmazó berendezésről vezetett nyilvántartásnak – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – a következőket kell tartalmaznia:

- a) a berendezés tulajdonosának vagy üzemeltetőjének nevét és címét;
- b) a berendezés helyét és a berendezés leírását;
- c) a berendezésben levő PCB mennyiségét (dm<sup>3</sup>-ben);
- d) a tervezett kezelési művelet leírását, a PCB-tartalmú folyadék helyettesítésének (cseréjének) dátumát és a helyettesítő folyadék típusát;
- e) a nyilvántartásba vétel dátumát, a nyilvántartásba vevő nevét.

(3) Ha a berendezésben lévő folyadék igazoltan 0,05 és 0,005 tömegszázalék közötti koncentrációban tartalmaz PCB-t, a berendezés a (2) bekezdés a), b) és e) pontjában előírtak mellett vehető nyilvántartásba, és azt a „0,05% PCB szennyezettséggel” felirattal, valamint a 3. melléklet 1. pontja szerinti címkével kell ellátni.

(4) A nyilvántartásba vett berendezést, ha 0,05 tömegszázalékot meghaladó koncentrációban tartalmaz PCB-t, a 3. melléklet 1. pontja szerinti címkével kell ellátni. Azoknak a helyiségeknek az ajtajait, ahol ilyen berendezések találhatóak, a 3. melléklet 2. pontja szerinti címkével kell jelölni.

(5) A PCB kezelésére hulladékgazdálkodási engedély alapján jogosult gazdálkodó szervezet a hulladék átvételekor az átadó hulladékbirtokosnak átvételi bizonylatot ad, amelyen

- a) az átadó hulladékbirtokos nevét,
- b) az átadó hulladékbirtokos címét, valamint
- c) az átvett PCB 2. § (1) bekezdés 3. pontja szerinti fajtáját, mennyiségét feltünteti.

(6) A hulladékkezelőnek a kezelésre átvett, elhasználódott PCB és az elhasználódott PCB-t tartalmazó berendezésben lévő PCB

- a) mennyiségéről (kilogramm),
  - b) eredetéről (átadó neve, címe),
  - c) fajtájáról, valamint
  - d) koncentrációjáról
- nyilvántartást kell vezetnie.

(7) Az (1) és (6) bekezdésben előírt nyilvántartásban a nyilvántartás készítésére kötelezett a bizonylatokkal igazolt változásokat 8 napon belül átvezeti.

**9. § (1)** A PCB-t tartalmazó berendezés tulajdonosa vagy üzemeltetője – ideértve a 3. § (2) bekezdésében és a 6. §-ban meghatározott berendezés tulajdonosát vagy üzemeltetőjét is –, valamint a hulladékkezelő a 8. § szerinti nyilvántartás alapján

a) a berendezés számáról, eredetéről, minőségéről – ideértve a használatban lévő, használaton kívüli vagy megtisztításra, ártalmatlanításra átvett, megtisztított vagy ártalmatlanított berendezést is –,

- b) a berendezésben lévő PCB mennyiségéről,
- c) a PCB anyagi minőségéről, a PCB tartalmáról, továbbá

d) az elkülönítetten gyűjtött PCB anyagi minőségéről, mennyiségéről és eredetéről (ha van ilyen a birtokában)

a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség részére (a továbbiakban: felügyelőség) bejelentést tesz.

(2) Az (1) bekezdés szerinti bejelentés megtételéről a kötelezett minden év március 31-ig gondoskodik.

(3) A bejelentés során közölt adatok teljeskörűségéért, a bejelentésre kötelezettre vonatkozó számviteli szabályokkal, statisztikai rendszerrel, valamint saját nyilvántartási rendszereivel, mérési, megfigyelési adataival való egyezésért a bejelentésre kötelezett felel.

(4) A felügyelőség a bejelentett adatokról nyilvántartást vezet. A felügyelőség az adatokat a beérkezésüket követő 30 napon belül az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség (a továbbiakban: OKTVF) részére továbbítja.

(5) Az OKTVF a felügyelőségektől beérkezett adatokat összesíti, majd az összesített adatokat a tárgyévet követő év végéig a környezetvédelemért felelős miniszter részére megküldi.

(6) Az 5 dm<sup>3</sup>-nél kevesebb PCB-t tartalmazó folyadékkal feltöltött, hulladékká vált berendezések, valamint a bennük lévő folyadékok kezelésére a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló kormányrendelet előírásait kell megfelelően alkalmazni.

## **7. Jogkövetkezmények**

**10. §** Aki elhasználódott PCB-t tartalmazó berendezést használ, üzemeltet, forgalmaz, tárol, továbbá Magyarországra behoz vagy átszállít, a hulladékgazdálkodási bírság mértékéről, valamint kiszabásának és megállapításának módjáról szóló kormányrendeletben meghatározott mértékű hulladékgazdálkodási bírság megfizetésére kötelezhető.

## **8. Záró rendelkezések**

**11. §** Ez a rendelet 2013. január 1-jén lép hatályba.

**12. §** (1) Akinek birtokában 5 dm<sup>3</sup>-nél több PCB-t tartalmazó berendezés van, 2001. december 31-ig gondoskodik a berendezés 8. § szerinti nyilvántartásba vételéről. Erősáramú kondenzátorok esetén az 5 dm<sup>3</sup>-es határérték az összekapcsolt készülékcsoportra vonatkozik, valamennyi részegységre külön-külön és együttesen is.

(2) A 2001. március 1-jén, valamint azt követően üzemeltetett, az (1) bekezdés szerint nyilvántartásba vett PCB-t és elhasználódott PCB-t tartalmazó berendezések 2010. június 30-ig üzemeltethetők.

(3) A (2) bekezdés szerinti PCB-t tartalmazó berendezések megtisztítását, esetleges hasznosítását, a bennük levő PCB ártalmatlanítását, valamint a hulladékká vált berendezések megtisztítását és az eltávolított PCB-k ártalmatlanítását 2010. december 31-ig kell elvégezni.

**13. §** (1) A 9. § (2) bekezdés szerinti kötelezettség alapján teljesített bejelentések adatairól az OKTVF 2013. szeptember 27-ig összesített elemzést készít.

(2) Az (1) bekezdés szerinti elemzés

a) a felügyelőség illetékességi területén 2001. március 1-je és 2013. március 29-e közötti időszakban bejelentett, használt, továbbá üzemben tartott PCB-t tartalmazó berendezésekre,

b) a 2001. március 1-je és 2013. március 29-e közötti időszakban bejelentett, továbbá üzemben tartott PCB-t tartalmazó berendezések megtisztítására, hasznosítására vagy ártalmatlanítására, az eltávolított, hasznosított vagy ártalmatlanított PCB mennyiségére, valamint

c) a 2010. június 30. után lefolytatott ellenőrzések és intézkedések eredményére vonatkozó adatokat tartalmazza.

(3) A (2) bekezdés szerinti elemzést az OKTVF a környezetvédelemért felelős miniszter által vezetett minisztérium részére 2013. november 1-jéig megküldi.

**14. §** (1) Ez a rendelet a poliklórozott bifenilek és a poliklórozott terfenilek (PCB/PCT) ártalmatlanításáról szóló, 1996. szeptember 16-i 96/59/EK tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

(2) Ez a rendelet a poliklórozott bifenilek és a poliklórozott terfenilek (PCB/PCT) ártalmatlanításáról szóló 96/59/EK tanácsi irányelv 10. cikkének a) pontja szerinti PCB-mérések két referenciamódszerének megállapításáról szóló, 2001. január 16-i 2001/68/EK bizottsági határozat végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

## 15. §<sup>1</sup>

### 1. melléklet a 144/2012. (XII. 27.) VM rendelethez

#### **A PCB-től megtisztított berendezések**

A Magyarországon használt PCB-től megtisztított berendezéseken letörölhetetlen, domborított vagy bevéssett betűket tartalmazó táblát (címkét) kell rögzíteni, amelynek a következőket kell tartalmaznia:

<b>PCB-TŐL MEGTISZTÍTOTT BERENDEZÉS</b>
A PCB-t tartalmazó folyadék cseréje megtörtént:
– a helyettesítő anyag neve: .....
– a csere dátuma: .....
– a cserét elvégezte: .....
A PCB koncentrációja: .....
– a régi folyadékban ..... tömeg%
– az új folyadékban: ..... tömeg%

### 2. melléklet a 144/2012. (XII. 27.) VM rendelethez

#### **A PCB-vel szennyezett berendezések és tárgyak ártalmatlanítására szolgáló műveletek**

**D8:** A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Ht.) 2. mellékletében máshol meg nem határozott biológiai kezelés, amelynek eredményeként létrejövő vegyületeket, keverékeket a D1–D12 műveletek valamelyikével kezelnek.

**D9:** A Ht. 2. mellékletben máshol nem meghatározott fizikokémiai kezelés, amelynek eredményeként létrejövő vegyületeket, keverékeket a D1–D12 műveletek valamelyikével kezelnek (például elpárologatás, szárítás, kiégetés). Az e műveletek során képződő veszélyes hulladékot ártalmatlanítani szükséges.

01 desztillálás,

02 fázis-szeparáció (pl. emulzióbontás),

99 egyéb (a hulladék kémiai tulajdonságaival összhangban lévő fizikai-kémiai kezelések).

**D10:** Hulladékégetés szárazföldön.

01 égetés veszélyes-hulladékégető műben,

99 egyéb termikus ártalmatlanítás (pl. plazmaégetés).

**D12:** Tartós tárolás (például tartályokban történő elhelyezés mélyművelésű bányában).

01 a hulladékká vált PCB-t, továbbá PCB-t tartalmazó berendezések gyűjtése tulajdonosuk üzemi gyűjtőhelyén,

02 a hulladékká vált PCB-t, továbbá PCB-t tartalmazó berendezések tárolása tárolótelepen vagy a hulladékkezelő telephelyén,

99 egyéb.

**D15:** Tárolás a D1–D14 műveletek valamelyikének elvégzése érdekében (a képződés helyén az elszállításig történő átmeneti tárolás kivételével, ahol az átmeneti tárolás a Ht. 2. § (1) bekezdésének 17. pontja szerinti előzetes tárolást jelenti).

01 üzemi gyűjtőhelyen történő gyűjtés,

02 tárolás tárolótelepen, a hulladékkezelő telephelyén,

04 a hulladékkezelő telephelyén történő tárolás a kezelés megkezdéséig,

99 egyéb.

### 3. melléklet a 144/2012. (XII. 27.) VM rendelethez

**A több, mint 0,05% PCB szennyezettséggel rendelkező berendezéseken alkalmazandó felirat**

1. Nyilvántartásba vett, PCB-t tartalmazó berendezésre helyezendő felirat:

A berendezés megnevezése:  
A PCB-t tartalmazó folyadék térfogata  
(dm<sup>3</sup>-ben):  
A nyilvántartásba vétel dátuma:

2. Azoknak a helyiségeknek az ajtajára rögzítendő felirat, ahol PCB-t tartalmazó berendezés található:

Vigyázat!  
Ebben a helyiségben PCB-t tartalmazó  
berendezés van.

---

<sup>1</sup> A 15. § a 2012: CXXX. törvény 12. § (2) bekezdése alapján hatályát veszítette.